

I

(Rezolūcijas, ieteikumi, nostādnes un atzinumi)

REZOLŪCIJAS

PADOME

PADOMES REZOLŪCIJA

2007. gada 25. jūnijs

par jaunu Kopienas Stratēģiju attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību darbā (2007.-2012.)

(2007/C 145/01)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Komisijas 2007. gada 21. februāra Paziņojumu "Darba kvalitātes un produktivitātes uzlabošana: jauna Kopienas stratēģija veselības aizsardzībai un drošībai darbā (2007.-2012.)", kas ir viens no Eiropas Sociālajā programmā ietvertiem punktiem,

tā kā:

- (1) Saistībā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 137. pantu ir pieņemts ievērojams skaits Kopienas tiesību aktu par veselības aizsardzību un drošību darbā.
- (2) Darba kvalitāte ir cieši saistīta gan ar cilvēka faktoru, gan ekonomiskiem aspektiem, un dalībvalstis Lisabonas Stratēģijā ir atzinušas, ka veselības aizsardzības un drošības politika dod svarīgu ieguldījumu ekonomikas izaugsmē un nodarbinātībā.
- (3) Eiropas sociālā modeļa pamatā ir sekmīga ekonomikas darbība, augsts sociālās aizsardzības un izglītības līmenis un sociālais dialogs, un tādēļ tas saistīts arī ar nodarbinātības kvalitātes uzlabošanu, jo īpaši ar veselības aizsardzību un drošību darbā.
- (4) Ņemot vērā secinājumus, kas pieņemti Eiropadomes Stokholmas sanāksmē 2001. gada 23. un 24. martā, Eiropadomes Barselonas sanāksmē 2002. gada 15. un 16. martā un Eiropadomes Briseles sanāksmē 2007. gada 8. un 9. martā, Eiropas Savienībai ir jāstiprina uzņēmumu konkurētspēja, ievērojot nepārtrauktās demogrāfiskās pārmaiņas.
- (5) Jaunajai Kopienas Stratēģijai attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību darbā (2007.-2012.) (turpmāk —

"Kopienas stratēģija") būtu jāveicina turpmāks progress, pamatojoties uz iepriekšējās Kopienas Stratēģijas par drošību un veselības aizsardzību darbā (2002.-2006.) panākumiem, kuras pamatā bija vispārēja pieeja labklājībai darbā un kuras rezultātā atjaunoja profilakses politiku un veica būtiskus uzlabojumus.

- (6) Lai palīdzētu veidot drošu un veselīgu darba vidi, visām dalībvalstīm viens no svarīgākajiem uzdevumiem joprojām ir pašreizējo tiesību aktu īstenošana.
- (7) Nelaiemes gadījumu darbā un arodslimību skaits, kas dažādās dalībvalstīs ir atšķirīgs, dažās nozarēs un dažu darba ņēmēju kategorijās joprojām ir pārāk augsts absolūtā izteiksmē, un tādēļ ir svarīgi, lai jaunā stratēģija šīs problēmas risinātu,

IR PIENĒMUSI ŠO REZOLŪCIJU.

I.

1. Padome ņem vērā Komisijas viedokli, ka — lai panāktu to, ka nelaiemes gadījumu darbā un arodslimību skaits nepārtraukti, ilgtspējīgi un konsekventi samazinātos, iesaistītajām pusēm ir jātiecas sasniegt vairākus mērķus, tostarp:
 - a) likt lielāku uzsvāru uz Kopienas tiesību aktu īstenošanu;
 - b) veicināt Kopienas tiesību aktu ievērošanu, jo īpaši nozarēs un uzņēmumos, ko uzskata par riskam pakļautiem, un attiecībā uz visneaizsargātākajām darba ņēmēju kategorijām;

- c) pielāgot tiesisko regulējumu izmaiņām darbavietās, kā arī to vienkāršot;
- d) sekmēt valstu stratēģiju izstrādi un īstenošanu;
- e) izveidot vispārēju kultūru, kurā augsti vērtē veselības aizsardzību un riska profilaksi, veicinot izmaiņas darba ņēmēju rīcībā un vienlaikus mudinot darba devējus pieņemt pieeju, kas koncentrējas uz veselības aizsardzību;
- f) pabeigt izstrādāt metodes, lai apzinātu un izvērtētu jaunus iespējamus riskus;
- g) izvērtēt Kopienas stratēģijas īstenošanu;
- h) starptautiskā līmenī veicināt veselības aizsardzību un drošību darbā.
2. Padome ņem vērā Komisijas viedokli, ka šo mērķu sasniegšanas nolūkā ir jāturpina izstrādāt vispārēja pieeja, ņemot vērā šādas rīcības jomas:
- a) valstu stratēģijās par prioritāti būtu jāizvirza tādu instrumentu kopuma īstenošana, kas nodrošina augstu tiesību aktu ievērošanas līmeni, jo īpaši mazajos un vidējos uzņēmumos (MVU) un augsta riska nozarēs:
- labas prakses izplatīšana vietējā līmenī,
 - apmācība un izglītība,
 - vienkāršu līdzekļu un pamatnostādņu izstrāde,
 - labāka piekļuve kvalitatīviem preventīviem pakalpojumiem,
 - atbilstīgi finanšu un personāla resursi darba inspekcijās,
 - ekonomisku stimulu izmantošana gan valsts, gan Kopienas līmenī.
- Attiecīgos gadījumos un saskaņā ar attiecīgās valsts prioritātēm un apstākļiem šajās stratēģijās uzmanība jā īpaši būtu jāpievērš demogrāfiskām pārmaiņām, veselības uzraudzības preventīvai efektivitātei, darba ņēmēju rehabilitācijai un reintegrācijai, labākai un efektīvākai īstenošanai un politikas saskaņotības veicināšanai;
- b) valstu stratēģijās būtu jācenšas noteikt izmēramus mērķus, lai samazinātu nelaimes gadījumu un arodslimību skaitu darba vietās, ņemot vērā attiecīgas darba ņēmēju kategorijas, attiecīgus uzņēmumu veidus un/ vai attiecīgas nozares;
- c) administratīvās un iestāžu regulatīvās sistēmas uzlabošana turpinās būt galvenā prioritāte valstu un Kopienas līmenī, un šajā sakarā būtiska nozīme ir izvērtēšanai;
- d) ir jāveicina attiecīgo politikas jomu, piemēram, sabiedrības veselības un nodarbinātības politikas saskaņotība ar veselības aizsardzības un drošības darbā politiku;
- e) vairāk jāizpēta jauni un pastāvoši riski darba vietā, piemēram:
- psihosociālas problēmas un muskulatūras un skeleta sistēmas traucējumi,
 - bīstamas vielas, riski reproduktīvajai sistēmai un riski, kas saistīti ar jaunām tehnoloģijām, piemēram, nanotehnoloģijām,
 - riski, kas saistīti ar jaunām darba organizācijas formām; un
 - arodveselības un darba drošības pārvaldība,
 - dzimumu aspektu pienācīga ņemšana vērā;
- f) darba vietām jābūt projektētām tā, lai darba ņēmēji var strādāt visu savu darba dzīvi. Turklāt darba vietām vajadzētu būt pielāgotām vecāku darba ņēmēju un invalīdu īpašajām vajadzībām;
- g) visos izglītības līmeņos un visās jomās jāveicina izmaiņas uzvedības modeļos attiecībā uz drošību un veselības aizsardzību darbā;
- h) jāturpina izstrādāt jauni instrumenti, ar ko novērtēt gūtos panākumus un pūles, ko pielikuši visas iesaistītās puses valstu un Eiropas mērogā, jo īpaši, izmantojot "score boarding";
- i) jāstiprina starptautiska sadarbība un jāturpina aktīvi sadarbīties ar Starptautisko darba organizāciju (SDO), Pasaules veselības organizāciju (PVO) un citām starptautiskām organizācijām.

II.

Padome:

1. Pauž gandarījumu attiecībā uz Komisijas Paziņojumu par jaunu Kopienas stratēģiju veselības aizsardzībai un drošībai darbā (2007.–2012.);
2. uzskata, ka minētajā paziņojumā ir paredzēta vērtīga sistēma, lai turpinātu Kopienas līmenī efektīvi īstenot EK līguma 137. pantu;
3. piekrīt Komisijas viedoklim, ka arodveselība un drošība darbā ne vien aizsargā darba ņēmēju dzīvību un veselību un veicina to motivāciju, bet ir arī ārkārtīgi nozīmīga, lai palielinātu uzņēmumu konkurētspēju un produktivitāti un nodrošinātu sociālās aizsardzības sistēmu ilgtspējību, samazinot sociālās ekonomiskās izmaksas, ko rada nelaimes gadījumi darbā, incidenti un slimības;
4. uzsver to, ka kolektīvi aizsardzības pasākumi un vēršanās pret risku cēloni ir preventīvas darbības pamatprincipi;

5. uzskata, ka Kopienas veselības aizsardzības un drošības darbā politikai, kuras pamatā ir vispārēja pieeja labklājībai darbā, vajadzētu būt šādam mērķim— nelaiemes gadījumu darbā un arodslimību skaita nepārtraukta, ilgtspējīga un konsekventa samazināšana;
6. atbalsta Komisiju, kas Kopienas līmenī tiecas par 25 % samazināt nelaiemes gadījumus darbā, ņemot vērā dalībvalstu pieredzi, apstākļus un iespējas;
7. uzsver, ka:
- jāatzīst programmas “Labs darbs” nozīmīgums un tās pamatprincipi, proti, darba ņēmēju tiesības un līdzdalība, iespēju vienlīdzība, drošība un veselības aizsardzība un ģimenei labvēlīga darba organizācija;
 - jāņem vērā jaunie pārbaudījumi, piemēram, demogrāfiskā stāvokļa pārmaiņas un darbaspēka novecošana, jaunas nodarbinātības tendences un jaunas skaitliski lielākas migrantu plūsmas gan uz Eiropu, gan Eiropā;
 - jānodrošina moderns un efektīvs tiesiskais regulējums veselības aizsardzībai un drošībai darbā,
 - jāgarantē Kopienas tiesību aktu pareiza īstenošana,
 - jāvienkāršo Kopienas tiesību akti, nesamazinot jau pastāvošo aizsardzības līmeni, un
 - jāpielāgo Kopienas tiesību akti pārmaiņām darba vietās;
 - jāpalielina attiecīgo personu izpratne par vajadzību rehabilitēt un reintegrēt darba ņēmējus, kas ilgu laiku atstūmti no darba tirgus sakarā ar nelaiemes gadījumu darbā, arodslimību vai invaliditāti;
 - jāizmanto papildu pasākumi, tostarp ekonomiski stimuli, nolūkā mainīt uzskatus, lai panāktu integrētu, līdzdalību veicinošu veselības aizsardzības un drošības pārvaldību uzņēmumos;
 - jāaicina Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra sekmēt informācijas un labas prakses apmaiņu un, izmantojot riska novērošanas mehānismu, sagatavot augstas kvalitātes informāciju par konkrētām problēmām. Būtu vairāk jāapsver plašākas sociālekonomiskās tendences un ietekmes;
8. aicina dalībvalstis:
- sadarbībā ar sociālajiem partneriem izstrādāt un īstenot saskaņotas valsts drošības un veselības aizsardzības stratēģijas, kuras pielāgotas attiecīgas valsts apstākļiem un kurām vajadzības gadījumā ir izvērtējami mērķi, kas izvirzīti šajā sakarā, lai vēl vairāk samazinātu nelaiemes gadījumus darbā un arodslimību biežumu, jo īpaši nozarēs, kurās skaits pārsniedz vidējo rādītāju;
- attiecīgajā gadījumā attiecīgas valsts sociālās aizsardzības un veselības aprūpes sistēmām piešķirt aktīvāku lomu, uzlabojot profilaksi un rehabilitējot un reintegrējot darba ņēmējus;
 - apsvērt iespējas, ko sniedz Kopienas Nodarbinātības un sociālās vienotības programma (PROGRESS), Eiropas Sociālais fonds un citi Kopienas fondi, lai veicinātu Kopienas stratēģiju;
 - mudināt valstu pētniecības centrus apmainīties ar informāciju un sadarboties programmās valstu un Eiropas līmenī, koncentrējoties uz problēmu risināšanu un rezultātu ātru nodošanu uzņēmumiem, jo īpaši MVU;
 - paaugstināt informētību, uzlabojot informāciju, apmācot un iesaistot darbiniekus, sniedzot vienkāršas apmācības, īpaši mazajiem uzņēmumiem, un analizējot un izplatot labas prakses piemērus, jo īpaši izmantojot iesaistīto pušu tīklu izveidošanu vietējā līmenī;
 - veicināt sistēmisku pieeju labklājībai darbā, izmantojot darba kvalitātes ierosmes, integrējot jo īpaši veselības aizsardzību un drošību, mūžizglītību un dzimumu aspektus uzņēmumu pārvaldībā un visos izglītības līmeņos;
 - nodrošināt labāku un efektīvāku īstenošanu visās dalībvalstīs un veikt atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu pietiekamus līdzekļus darba inspekcijām;
 - izmantojot visus pieejamos līdzekļus, turpināt īstenot 2003. gadā pieņemto Starptautiskās darba organizācijas Globālo drošības un veselības aizsardzības darbā stratēģiju;
 - pievērst īpašu uzmanību aktuālām nodarbinātības tendencēm, piemēram, pašnodarbināto skaita pieaugumam, ārpakalpojumu izmantošanai, apakšlīgumu slēgšanai, migrējošiem darba ņēmējiem un norīkotiem darbiniekiem;
9. aicina Komisiju:
- veicināt darba drošību un arodveselību, attiecīgi reaģējot uz pārmaiņām darba pasaulē;
 - nodrošināt labāku sadarbību ar un starp dažādām organizācijām un komitejām, piemēram, Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevēju komiteju (ACSH), Vecāko darba inspektoru komiteju, Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūru un Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fondu, un ņemt vērā šo organizāciju sniegto informāciju un komiteju viedokļus par jaunas politikas un tiesību aktu izstrādi šajā jomā;
 - turpināt pārraudzīt un atbalstīt tiesību aktu īstenošanu visās dalībvalstīs;

- d) kopā ar ACSH un sociālajiem partneriem izstrādāt rokasgrāmatas par direktīvu piemērošanu, jo īpaši saistībā ar MVU;
- e) uzlabot koordināciju ar citām Kopienas politikas jomām, jo īpaši attiecībā uz darba iekārtu un ķīmikāliju ražošanu un tirdzniecību, kā arī attiecībā uz sabiedrības veselības, izglītības un diskriminācijas novēršanas politiku;
- f) mudināt viedokļu un pieredzes apmaiņu ACSH attiecībā uz valstu stratēģijām;
- g) ar ACSH atbalstu uzlabot Padomes Direktīvas 89/391/EEK (1989. gada 12. jūnijs) par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā ⁽¹⁾, 7. panta īstenošanu attiecībā uz preventīvo pakalpojumu kvalitāti, jomu un pieejamību;
- h) izstrādāt vienotu metodiku, lai ciešā sadarbībā ar ACSH izvērtētu direktīvas par veselības aizsardzību un drošību darbā, un pastiprināt centienus, lai turpinātu uzlabot un vienkāršot administratīvās un iestāžu regulatīvās sistēmas, ņemot vērā mērķi, kas izvirzīts Eiropadomes Briseles sanāksmē 2007. gada 8. un 9. martā, un Komisijas darbību, samazinot administratīvo slogu, vienlaikus nesamazinot panākto aizsardzības līmeni, un pievēršot pienācīgu uzmanību izteikti mazo uzņēmumu vajadzībām saistībā ar šo tiesību aktu īstenošanu;
- i) nodrošināt, ka jebkādos jaunos tiesību aktos, kas ierosināti saskaņā ar Kopienas stratēģiju, ir ievērots labāka regulējuma princips, kura nozīmīgums atkārtoti uzsvērts Eiropadomes Briseles sanāksmē 2007. gada 8. un 9. martā, un ka par tiem attiecīgos gadījumos ir veikts efektīvs ietekmes izvērtējums;
- j) kopā ar ACSH izskatīt veidus, kā vairāki uzņēmēji var sadarboties, ja vienā darbavietā pastāv vairāki apakšlīguma līmeņi;
- k) sadarboties ar likumdevējām iestādēm, izveidojot tādu atbilstīgu Eiropas statistikas sistēmu drošības un veselības aizsardzības darbā jomā, kurā ņemtas vērā dažādas valstu sistēmas un ar kuru neuzliek papildu administratīvo slogu;
10. aicina sociālos partnerus:
- a) izstrādāt ierosmes saistībā ar nozares sociālo dialogu un nodrošināt, ka darba ņēmēju pārstāvjiem ir dots vairāk iespēju līdzdarboties darba risku sistemātiskā pārvaldībā;
- b) aktīvi piedalīties Kopienas stratēģijas pamatprincipu izplatīšanā Eiropas, valsts, reģiona un uzņēmuma līmenī;
- c) aktīvi sadarboties ar attiecīgās valsts iestādēm valstu veselības aizsardzības un drošības stratēģiju izstrādē un īstenošanā;
- d) darba vietās veicināt to, ka pareizi piemēro riska novēršanas darbā principus;
- e) turpināt sarunas par to, kā novērst vardarbību un uzmākšanos darbā, un ņemt vērā Eiropas Pamatlīguma par darba izraisītu stresu īstenošanas izvērtējumu;
- f) gan valstu, gan Kopienas līmenī palielināt tehnisko palīdzību un veicināt apmācības darba ņēmēju pārstāvjiem, kas atbildīgi par veselības aizsardzību un drošību, un darba devējiem, īpaši MVU.

⁽¹⁾ OV L 183, 29.6.1989., 1. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.).